

Indenrigsministeren ad interim: Naar Loven giver Administrationen Bemyndigelse til at gjøre Noget, naar visse Betingelser ere opfyldte, saa vil det være Regelen, at man, naar disse Betingelser ere opfyldte, fuldbyrder den Handling, hvortil man er berettiget. Man vilde ikke i Loven af 1850 forpligte Regjeringen til at gjøre dette, saaledes at Vedkommende ved Dom kunde blive berettiget til at faae disse Begunstigelser, men man lagde det hen til Administrationens Afgjorelse. Naar man nu har opfyldt alle Betingelserne, vilde jeg have den allerstørste Betænkelighed ved, af Hensyn til min Mening om Markedet, at lade være at meddele saadanne Begunstigelser; jeg vilde da handle vilkaarligt, naar jeg vilde sige: „Nei, jeg troer ikke, at Markedet har godt deraf, og derfor vil jeg ikke give Bevillingen“. Ellers burde Loven have sagt, at man havde at tage et vaerksomt Hensyn til Creditforholdene i Almindelighed ved Meddelelsen af slike Bevillinger, men der er ikke Spor af Anthydning af, at Loven vil have, at saadanne Hensyn skulle tages. Efter min Mening vilde derfor enhver Administration gjøre sig skyldig i Vilkaarlighed, dersom den ikke meddele Bevilling, naar det, som Loven fordrer, er opfyldt. Med Hensyn til det andet Punkt skal jeg bemærke, at jeg er fuldkommen overbevist om, at det vil indvirke gavnligt paa Creditforeningerne, om denne Lov gaaer igjennem. Man vil sikke sig, at ikke den ene Forening dukker op efter den anden, og at endelig Creditforeningerne, der efter deres eget Navn burde nyde Credit, ikke længer blive i Miscredit. Jeg er fuldkommen overbevist derom, men jeg tør ikke fordrer, at min Mening skulle være afgjorende for den ærede Landstingsmand, der har Betænkelighed i saa Henseende. Jeg skal imidlertid bemærke, at Grosserer-Societetet, der har havt Leilighed til at høre sig om disse Spørgsmaal, har meget indtrængende anbefalet netop Bestemmelsen i § 2. Man har — og det er ogsaa det, hvori jeg er fuldkommen enig, — man har sagt, at ved bestandigt at udvide Creditmidlerne for de faste Eiendommens Besiddere, udsætter man sig for at frembringe en Krise for dem paa samme Maade, som man frembragte en Handelskrise ved en overdreven Brug af Creditmidler i

Handelsverdenen. Det var i en anden Sag, at jeg kom til at høre Grosserer-Societetet om det Spørgsmaal, der berørte den jydskke Kjøbstadsforening. Af alt det, som jeg paa-tænkte at gjøre i Anledning af de jydskke Creditforeninger ad Lovgivningens Veie, var derfor dette det Æneste, som jeg vel overveiet fastholdt, og jeg opfordrede altsaa Udvalget til dog idetmindste at fremkomme med denne Forandring, som saaledes i Markedets Interesse er tilraadet og varmt anbefalet af den Myndighed, som man maa anerkjende har en særdeles Kundskab til disse Forhold og deres Betydning paa Penge-markedet.

Rosenørn: Jeg seer dog ikke, at der er nogen uopløselig Forbindelse imellem § 2 og § 1 i det foreliggende Lovudkast. Saavidt jeg forstod den høitærede Minister, havde Grosserer-Societetet udtalt sig ubetinget for § 2, og i saa Henseende skal jeg, idet jeg erkjenner, at jeg ikke har de fornødne Betingelser til at danne mig nogen selvstændig Mening derom, være villig til at gaae ind paa denne Anskuelse. Jeg troer, at § 2 er i højeste Grad anbefalelsesværdig, forsaavidt jeg kan dømmes derom; men deraf følger ikke, at jeg ogsaa kan gaae ind paa § 1. Er det den ærede Minister om at gjøre at faae den Lovbestemmelse, der indholdes i § 2, og som ogsaa jeg fra mit lave Standpunkt maa finde tilraadelig, saa har han det i sin Magt at forelægge en Lov om dette Punkt, hvori ogsaa Bestemmelsen under Littr. d i § 1 kunde optages. Jeg seer, som sagt, ikke, at der er nogen uadskillelig Forbindelse mellem disse to Paragrapher. Forsaavidt den ærede Ordfører henviste mig til at finde Beroligelse i de Betingelser, der nu fremkomme, naar Loven vedtages, saa vil dog, saavidt jeg har kunnet opfatte Littr. c, denne Bestemmelse ikke faae nogen Virkning paa den afsluttede Serie. Den vil saaledes kun finde Anvendelse paa Fremtiden, og en saadan Bestemmelse kunde altsaa godt gives ved en Lov, hvori der blev bestemt, hvad der nu er fastsat i § 2 og i § 1 c og d. For mig staaer det endnu ikke klart, at der ikke kan være noget Begrundet i den Mening, at det nærværende Diebsk ikke er heldigt til at røre ved Creditforeningerne. Det er i mine